

#SafeTravels. Дану символіку представникам бізнесу можна розміщувати на веб-сайтах організації, у рекламних матеріалах та інших загальнодоступних матеріалах. Варто зазначити, що власники бізнесу мають самостійно взяти на себе відповідальність за відповідність нормам, і лише після цього розмістити відповідну символіку.

Зараз завданням туристичних підприємств є створення репутації високої якості обслуговування гостей, турбота про їх та власну безпеку, а відповідність стандартам – необхідна умова для українського туристичного бізнесу на міжнародному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про стандартизацію : Закон України від 05.06.2014 р № 1315 –VII. Дата оновлення: 01.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>
2. Галузеві стандарти. Перелік національних стандартів сфери туризму. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti>
3. Число туристів на курортах Одеської, Николаевської и Херсонської областейросло на 30% – "Vodafone Україна" // <https://interfax.com.ua/news/telecom/673327.html> (Дата звернення 01.03.2021).

Борко Т. М.,
кандидат педагогічних наук, доцент з
наказу кафедри інформаційної,
бібліотечної та архівної справи, ВП
«Миколаївська філія Київського
національного університету культури і
мистецтв», м. Миколаїв

РЕДАКТОРСЬКО-ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ МИКОЛИ ЛУКАША У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Перекладацька діяльність М. Лукаша – явище унікальне в історії української художньої культури, де синтезовано як глибоке розуміння вимог до художнього перекладу, так і тих процесів, які відбувалися в українській мові, культурі загалом. Перекладацька концепція М. Лукаша спрямована на забезпечення цілісності української культурної полісистеми та повноцінного функціонування української мови й невідривна від редакторської діяльності.

Дослідники відзначають, що однією з найвагоміших рис перекладів М. Лукаша є універсалізм, що виявляється в різномовності та різножанровості текстів, обраних для перекладу, різноманітності їх стилів, напрямів, літературних течій, лексичному розмаїтті [2] і, додамо, редакторського чуття.

Дослідники-лінгвісти відзначають факти, на які, безперечно, слід звертати увагу майбутніх фахівців. Зокрема, в сучасних українських мовознавчих студіях виразно окреслилося зростання уваги до історичних джерел формування лексики літературної мови, до висвітлення її зв'язків із культурно-писемною традицією та з територіальним розмаїттям літературно-мовного процесу від кінця XVIII – до початку XX ст. [1].

За визнанням багатьох своїх сучасників, Микола Лукаш був не тільки перекладачем, письменником, літературознавцем, а й самовідданим лексикографом, а відтак – і редактором. Усе своє свідоме життя він укладав картотеку української лексики та фразеології, маючи на меті створити новий тлумачний словник української мови XX століття, що значно перевищив би й словник Бориса Грінченка, і словник Агатангела Кримського... [5]. Переклади М. Лукаша, використані в ілюстративній частині «Словника української мови», навіть у тій невеликій кількості словникових статей і лише в перших трьох томах Словника, дають можливість виявити глибокі й органічні зв'язки Лукашевої мови з текстами староукраїнських пам'яток, з творчістю письменників XIX ст., що створили основу нової літературної мови. З особливою увагою М. Лукаш ставився до постаті П.Куліша й активізував у своїх перекладах уживання таких слів, що в Словнику Грінченка виступають із посиланням саме на твори П. Куліша (*бистрень, веретище, відродощі, застум*). Своєю перекладацькою творчістю він розширив і збагатив стильові властивості й діалектних, і застарілих, і рідковживаних слів – як зі східно-, так і з західноукраїнських джерел [4].

Майбутній фахівець має усвідомлювати, що переклади М. Лукаша є потужним джерелом збагачення української мови завдяки активному залученню призабутих, рідковживаних форм, з одного боку, та реалізації й демонстрації органічної здатності мови до слово- і фразотворення, багатой синонімії – з іншого.

М. Лукаш досконало володів глибинними пластами української фразеології, надавав перевагу повним та частковим еквівалентам, часто трансформуючи останні для максимального наближення до оригінального тексту. Мовне новаторство М. Лукаша є логічним продовженням мовностилістичних пошуків його попередників і засвідчує неперервність розвитку українського художнього перекладу. Тонке відчуття ритмомелодики тексту, його ефонічної організації – визначальний чинник для М. Лукаша при перекладі віршових творів [2]. Дослідники відзначають, що у перекладах М. Лукаша використано яскраво виражені елементи переспіву, які, проте, не порушують жанрово-стилістичної домінантності оригіналу. Їх введення у структуру перекладу зумовлено не браком фонових знань, а свідомим активним пошуком нових виражальних можливостей української мови, що, у свою чергу, пояснюється дією цілої множини соціокультурних чинників.

Відомо, що перекладацький досвід М. Лукаша використовується на заняттях зі студентами-перекладачами та філологами в багатьох ВНЗ України, зокрема на факультетах іноземних мов Львівського національного університету імені Івана Франка та Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка – з історії й теорії художнього перекладу, стилістики, лексикографії,

теорії перекладу, у спецкурсі «Український художній переклад в іменах». У бібліографічному покажчику «Микола Лукаш» підсумовано пошук матеріалів української Лукашіани, укладачем В. Савчин визначено 1648 позицій, які можуть бути не тільки джерелом досліджень Лукаша-перекладача, а й Лукаша-редактора. Ми вперше розглядаємо творчу спадщину М. Лукаша в контексті цілісного використання її у навчальному процесі при підготовці майбутніх фахівців.

Зауважимо, що в редакторсько-перекладацькій практиці М. Лукаша чимало прикладів, які є характерними для творчої діяльності багатьох перекладачів і про які в аудиторії майбутніх фахівців можна говорити як про типові. Однак при формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців варто звернути увагу студентів на індивідуальні новотвори, які є важливою особливістю поетики М. Лукаша. Їх активне використання є джерелом образності, художньої виразності, експресивності текстів його перекладів [3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Савчин В. Звільняв «загратоване» слово [До 10-ї річниці від дня смерті М. О. Лукаша] / Валентина Савчин // Світ молоді. – 1998. – 28 серпня.
2. Савчин В. Лукашеві уроки української мови // Валентина Савчин // Урок Української. – 2000. – № 4. – С. 21-24.
3. Савчин В. Р. Новаторство Миколи Лукаша в історії українського художнього перекладу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.16 / Валентина Романівна Савчин ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2006. – 20 с.
4. Федунівич-Швед О. Лексика перекладів Миколи Куліша в одинадцятитомному „Словнику української мови” / Оксана Федунівич-Швед // Урок української. – 2007. – № 2-3. – С. 36-41.
5. Череватенко Л. «Сподіваюсь, ніхто не скаже, що я не знаю української мови» / Леонід Череватенко // Фразеологія перекладів Миколи Лукаша : словник-довідник / [уклад. О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк]. – Київ : Довіра, 2002. – С. 711-734.